

Catalans!

Catalunya va ésser el primer dels Estats d'Europa que va tenir un Parlament. Abans que cap altre, aconseguí arribar al nivell de perfecció política que representa legislar amb Corts.

Amb les lleis que el Parlament català va donar i amb els serveis i òrgans de govern que va instituir, Catalunya va assolir el més alt grau de cultura i de prosperitat.

Arribà a donar exemple als altres Estats d'Europa que s'emmirallaren en la seva fortitud moral i en el seu material progrés.

Encara avui, en ple segle xx, quan el règim dels pobles ha avançat cap a perfeccionaments abans inassolits, la Societat de les Nacions, i amb ella països que, amb motiu, són tinguts com a capdavaners de la civilització europea, per a remeiar alguns dels problemes que planteja la vida moderna, han escollit com a model lleis i solucions catalanes de l'època gloriosa en la qual el Parlament de Catalunya, amb plenitud de facultats, dirigia assenyadament i catalanament la governació del nostre poble.

El Parlament Català va viure durant cinc centúries, des del segle XIII, a finals del qual el va obrir per primera vegada el Rei Pere I, fins a 1714, en què Felip V, el primer Rei Borbó, va entrar a Catalunya com a enemic, i per la violència de les armes, ajudat per l'exèrcit del rei de França, va assaltar Barcelona, va destruir totes les institucions i organismes catalans, es va apoderar de la nostra hisenda i volgué ofegar la nostra vida, subjectant-nos des d'aleshores al poder absolut de la seva voluntat.

Seguint l'exemple dels dies en què governava la Generalitat el canonge Pau Claris, de perdurable memòria, el 14 d'abril de l'any passat Catalunya foragitava de la nostra terra la monarquia borbònica i proclamava la República Catalana. Aleshores, l'Estat Espanyol, també des d'aquell dia republicà, va creure que ens havia de retornar la potestat que injustament ens havia estat arrabassada per Felip V.

Els catalans tornem a tenir Parlament i l'hem pogut obtenir per la via d'un reconeixement civil, sense haver-nos de llançar a cap lluita sagnant. És el Parlament que reviu el dia 6 de l'actual desembre.

És un Parlament que està organitzat i ha de funcionar encara segons una llei que li restringeix facultats que per dret propi li corresponen. Legalment no serà el que sempre havia tingut Catalunya, perquè l'Estatut dins del qual s'ha de moure, no és el que el poble català va votar el dia del plebiscit, i perquè l'Estat espanyol el supedita a una Constitució unitària i estadista d'un Estat que és hereu i successor del que personificava Felip V.

Però aquest Parlament, malgrat la minva de les seves prerrogatives, és fill de la voluntat del poble català; és un organisme de govern nascut del vot exclusiu dels habitants del nostre territori, és per tant l'expressió de la voluntat de Catalunya, que és tant com dir de la sobirania de Catalunya.

Catalans!

En aquest moment en què reviu, després de dues llargues centúries de negació, el Parlament català, obrim el cor a l'esperança i redrecem l'esperit. Per primera vegada des que els nostres avantpassats donaren la vida per defensar les llibertats catalanes tenim Parlament, i serà allò que els catalans vulguem que sigui.

Si li sabem donar la plenitud d'una alenada catalana; si el sabem fer viure amb l'esperit netament català, fonament i realment democràtic; amb aquell sentit de llibertat catalana que no consisteix en el dret d'abraonar-se contra els altres, sinó en l'obligació de respectar la llibertat aliena; si el sabem convertir en el Parlament Nacional de Catalunya, des d'avui Catalunya haurà entrat en un camí de redempció, que la pot dur altra vegada a aquells dies de grandesa en què el seu nivell moral i material eren els primers d'Europa.

Aquesta és la commemoració que hem de fer d'un dia que és fita cabdal de la vida del nostre territori.

Donem al naixent Parlament el màxim prestigi, voltem-lo d'un ambient de serenitat, de virtut i de treball, enfortim-lo amb la nostra fervent cooperació, i fem un continuat esforç perquè sigui a tot hora digne del nom que duu i de la tasca que ha d'acomplir.

Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana.—Ateneu Politecnicum.—Associació Nacional de Radio-difusió.—Centre Excursionista de Catalunya.—Centre Autonomista de Dependents dels Comerç i de la Indústria.—Federació Nacional d'Estudiants de Catalunya.—Foment de la Sardana de Barcelona.—Germanor d'Orfeons de Catalunya.—Lliga Sardanista de Catalunya.—Palestra.—Ràdio-Barcelona.